

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XXIII. Quòmodo per rationalem creaturam ostenditur rerum Creator
esse æternus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

CAPVT XXIII.

Quomodo per rationalem creaturam ostenditur rerum Creator esse aeternus.

PRIMUM ergo est ac principale sapientiae sacramentum sapientia creata, id est, rationalis creatura, quae quia secundum aliquid visibilis est, secundum aliquid invisibilis, ianua contemplationis facta est pariter & via: in quantum visibilis, est ianua; in quantum invisibilis, est via. Ianua est, quia ingredienti ad contemplationem animo primum aditum pendit: via est, quia currentem in contemplationem ad finem animam perducit. Ianua est, quia quodammodo invisibilia visibilibus ostendit: via est, quia de visibilibus per invisibilia omnes usque ad visibilibus pariter & invisibilibus Creatorem videndum perducit.

Hoc in semetipso potest agnoscere homo: nemo enim esse sanus sapiens, qui se esse non videat. Et tamen homo, si verè quod ipse est attendere coeperit, omnium quae in se vel videntur, vel videri possunt, nihil se esse intelligit. Illud namque quod in nobis rationis capax est, quamvis (ut ita dicam) infusum & commixtum carni sit, ipsum tamen se à substantia carnis propria ratione secerit, & alienum esse intelligit. Cur ergo homo invisibilia esse dubitet, qui idipsum quod verè homo est, de cuius existentia nequaquam dubitat, invisibile esse videtur? Ianua ergo contemplationis homini aperitur, quando ipse, sua se ratione ducente, ad se cognoscendum ingreditur. Ingresso autem via usque ad finem currente restat, ut scilicet quis se ex consideratione propria ad agnitionem Creatoris sui perveniat.

Illud namque in nobis quod carnis non habet essentiam, à carne non potest habere materiam; sed sicut diversum est à carne, ita alienum se sentit à carnis origine: initium tamen se habere in hoc verissime agnoscit, quod cum se intelligat esse, semper se fuisse non meminit: cum tamen nesciens intellectus esse non possit. Si ergo intellectus esse non potest nisi intelligens, restat ut quæsi hō semper intellexisse cognoscimus, non semper fuisse, ac per hoc aliquando coepisse credam. Sed sicut per jam dictum est, quod spiritalem habet essentiam, non potest originem habere corpoream: quia quidquid ex materia præcæte traducitur, corporeum esse comprobatur. Si igitur invisibile nostrum initium habuerit, superest ut non de præcæte materia, sed de nihilo factum sit.

Quod autem nil est, esse sibi dare non potest, & idcirco quidquid initium habuerit, dubium non est quin ab alio esse acceperit. Quod autem à se non semetipso non est, esse aliis dare non potest. Igitur est, aliis quisque ille est qui rebus esse conatur, ab alio esse non accepit. Quod inde quoque liquidò comprobatur: quia si quidquid est, creatoram esse credimus, nullum in rebus finem invenimus.

Nostri ergo nos natura instruit, quod Creatorem habemus aeternum, cui suum & proprium est quod subsistit: quia si ab alio esse accepisset, prima eorum origo veraciter dici non posset. Si enim aliquando non erat, à seipso initium non habuit; sed nec primus dici potest, si ab alio esse accepit. Igitur si creator est, semper fuit. Item, quod à semetipso est, non esse non potest. Quid enim à semetipso est, huic idem est esse & id quod est, & constans: quia nulla res à semetipso

vidi aut separari potest. Cui igitur idem est esse & id quod est, necessario semper est, quia à semetipso separari nihil potest. Si igitur quidquid à semetipso est, huic idem est esse; & id quod est, qui aliunde esse non accepit, sequitur necessario ut semper sit, utque aliunde auferri non possit: quod aliunde datum non sit. Necesse est ergo, ut quem Creatorem credimus, hunc nec principium nec finem habere posse constemus. Principium enim non habet, quod semper fuit; nec finem, quod nunquam desinit. Neque ergo aeternus præter solum Creatorem est, neque Creator nisi aeternus esse potest.

CAPVT XXIV.

Ex anima rationali divinam ostendi posse Trinitatem.

EX quo pridem de visibilibus ad invisibilia oculis contemplationis ingressi sumus, ad hoc usque via investigationis penetravimus, ut iam Creatorem rerum omnium sine principio, sine fine, sine mutabilitate esse non dubitemus, & hoc quidem non extra nos, sed in nobismetipsis invenimus. Consideremus ergo si adhuc amplius aliquid eadem ipsa natura nostra de Creatore nostro nos docet, quia fortassis non solum unum; sed & trinum ostendat. Certè mens rationalis una est, & generat de se intellectum, una unum; Quem nonnumquam dum conspiciat quam subtilis, quam verus, quam conveniens, quam jucundus sit, mox diligit eam, & complacet sibi in ipso. Videt pariter & stupet, & se tale aliquid invenire potuisse miratur. Vehementer libet semper illud aspicere, semper habere, semper illo perfrui, semper in illo delectari. Ipsum per se placeat, ipsum propter se placeat; nec aliquid est, quod extra illud quaeritur, quia in illo totum amator. In illo contemplario veritatis ad videndum delectabilis, ad habendam suavis, ad fruendum dulcis. Cum illo secum mens requiescit, nec umquam secreti sui tædio afficitur, quia unico quidem, non tamen solitario consortio letatur.

Considera ergo tria hæc, mentem, intellectum, amorem; De mente intellectus nascitur, de mente pariter & intellectu amor oritur. De sola mente intellectus, quia mens de se intellectum gignit: amor verò nec de sola mente, quia nec de solo intellectu, quia ab utrisque procedit. Primi mens, deinde mens & intellectus; postea mens, & intellectus & amor. Et hoc quidem in nobis sic est: verum in Creatore esse longe aliter, suadet ratio. Quia enim ipsum fuisse semper credimus; semper quoque sapientiam habuisse oportet consistantur. Nam si aliquando sine sapientia fuisse dicitur, quis eam postmodum sapientem fecerit, aut à quo sapientiam acceperit, nullo modo invenitur: cum & hoc absurdissimum sit, & ab omni ratione alienum, credere eum qui est fons & origo sapientiae, aliquando sine sapientia exivisse. Semper ergo in illo sapientia, semper ab illo sapientia, semper cum ipso sapientia fuit. Semper in illo sapientia, quia semper sapientiam habuit, semper sapiens fuit: semper ab illo sapientia, quia sapientiam quam habet ipse genuit: semper cum illo sapientia, quia genita se à gignente non dividit. Semper genita est, & semper gignitur, nec cum gignitur inchoans, nec cum genita est cessans. Semper gignitur, quia aeterna; semper genita est, quia perfecta.

N 2

Ea

Tom. à Isa Op. Tom. II.